

Endring av skolestruktur og stedsvalg, med spesielt tanke på barn med spesielle behov

Vertskap i Verdensklasse:

«En av de store påvirkene for livskvalitet er hvordan du trives i nabolaget, bygda – måten du blir møtt på og inkludert, om du føler deg verdsatt og betydningsfull. Krødsherad kommune har vedtatt en visjon og en strategisk utviklingsretning som sier at vi skal være et vertskap i verdensklasse. Det betinger at vi er gode medmennesker, vil hverandre vel og byr på oss sjøl. Raushet, inkludering og imøtekommenhet er verdier som støtter opp under visjonen.»

Krødsherad må ha som mål om å skape en av Norges beste skoler. Men hvordan? En eller to skoler? Svaret på spørsmålet vil alltid variere ut i fra hvem man spør. Og hva slags "hatt" man tar på seg. Det vil aldri uansett hvilke avgjørelse som blir tatt, være 100% enighet. Ikke en gang vi som skriver dette høringsinnspillet blir enige med oss selv. Ja! for hvilken hatt har vi på oss, og når?

Høringsinnspillet nedenfor tar kun for seg fordeler og ulemper rundt temaet "barn med spesielle behov" i dagens skolestruktur og en felles skole beliggende på Noresund.

Vi velger å avgrense til å kun skrive om dagens ordning, og en skole plassert midt i bygda, da dette er det eneste alternativet oppe i vårt hodet, dersom det skulle bli en felles skole. Dette har ingenting med at vi ikke unner Krøderen å ha en skole, eller at vi ikke tror det kunne blitt en god skole på Krøderen. Men slik kommunen vår ser ut, er det ikke noe alternativ for oss å skulle i det hele tatt tenke en skole i utkanten av kommunen. Hverken på Ørgenvika, Ringnes, Redalen eller Krøderen.

Vi tar ikke med generelle argumenter som vi vet er tatt med i andre høringsinnspill. For oss er det viktig å fremme noen av tankene våre rundt det og ikke ha et A4 barn. Men hva er egentlig et A4 barn?

Skulle vi kun tenkt med hjertet, og vårt ståsted som foreldre til "barn med spesielle behov", så ja! Da hadde valget vært enkelt for oss. Da er vi ikke tvil om at dagens ordning er det beste for våre barn. Men, man skal ikke bare tenke ut i fra seg selv og sine barn, men også andres barn og barnebarn de neste 50 årene.

Undertegnede har flere ganger ytret meningen sin om "Ja! til 2 skoler". Innerst inne er det det som roper høyest fortsatt. Men så er det økonomien oppi det hele da. Hadde muligheten bydd seg, og man kunne bygget "2 skoler inn i 1", ja altså dobbelt så mange klasserom som er tenkt i dag, ja da hadde valget vært mye enklere for oss. selv om hjertet ønsker en skole på hvert av tettstedene.

Definisjon: spesielle behov kan være så mangt. Alle barn er spesielle på sin måte. Med enestående ønsker og behov. Men når undertegnede (heretter vi) nå skal komme med noen av våre tanker og synspunkter, tenker vi på barn med som trenger

mer enn de ordinære behovene. Enkelte barn har kanskje bare spesielle behov i en periode i livet sitt. Andre vil kanskje alltid ha et behov for ekstra støtte. Fellesnevneren er likevel at disse barna skiller seg fra, eller er mer omfattende enn det behovet til andre barn på samme alder vanligvis har. Det kan være alt ifra f.eks. midlertidige konsentrasjonsproblemer, til mer komplekse problemer, atferdsproblemer, ulike diagnoser, og angstproblematikk, til mer praktiske hjelpemidler. Som for eksempel ekstra justerbar pult og stol, en sofa bakerst i klasserommet som eleven kan slappe av på, assistenter, spes.ped, skjerming, ekstraundervisning, løfteheiser, lov til å ha musikk på ørene når eleven jobber, tiltak fra PPT eller BUP. Vi ønsker ikke å skape større skille mellom disse barna og andre, men tvert om prøve å bevisstgjøre noen tanker som likevel kan være avgjørende for disse barna. Og som igjen kan bidra til at skillene mellom A4 - barna og de med spesielle behov viskes ut.

Dagens skolestruktur - fordeler og ulemper for spesielt barn med spesielle behov:

ELEVER OG BARNEFAMILIER

Fordeler:

- For barn med spesielle behov, oppleves det ofte tryggere med mindre klasser.
- Færre folk å forholde seg til, og større rom for forutsigbarhet.
- Godt samarbeid på tvers av klassene. Noe som bidrar til økt trygghet også på tvers av aldersgruppene, og ikke minst skaper gode muligheter for å finne "likesinnede" og som igjen kan bidra til gode vennskap på tvers av alderskull.
- Foreldrene til barna kjenner hverandre godt, og det vil ofte være enklere å integrere alle. Undertegnede vet at dette strider mot manges meninger. Men for oss som lever i dette daglig, vet vi at at integrering er lettere hvis gruppene er mindre. Flere kjenner på ansvar for å integrere, da man ikke like lett kan dekke seg bak "det tar sikkert noen andre seg av" F.eks bursdager og vennebesøk)
- SFO tilbud ved begge skolene. Mulighet for SFO-tilbud fra 1.-7, klasse ved spesielle behov på begge steder.
- Akseptabel reiseavstand for alle.
- Skole i sitt eget nærmiljø.

- Familier der begge er jobb, er logistikken lettere for å klare kombinere arbeid og foreldrerollen. Ikke alle barn og ungdommer kan være alene hjemme etter skoletid, og for disse foreldrene er det viktig å ha en skole i nærmiljøet sitt. Dette muliggjør at begge foreldrene kan være i jobb.
- Ikke alle barn trives med å bo på et byggefelt med mange andre mennesker boende rundt seg. Ved dagens ordning med 2 nærskolers bidrar dette til å opprettholde spredt bebyggelse i hele kommunen vår.

Ulemper:

- Drop-kull: I mange år har det blitt snakk om disse drop-kullene. Mange hevder drop-kull er negativt både for læring og sosialt samspill. Og at disse sosiale utfordringene videre kan gå negativt utover det faglige for elevene. Til stadig leser man også om at konfliktnivået ofte er høyere i slike klasser, men for undertegnede er det viktig å presisere at vi tenker dette i hovedsak gjelder dersom elevene ikke finner seg godt til rette i klassen sin. Vår erfaring er at små klasser gir et tryggere klassemiljø, og bedre læringsutbytte. Og dersom det er flere barn med spesielle behov i den samme klassen, er dette ofte mye bedre for disse barna. Det er ikke mer garantert at disse elevene ville ha fått det bedre, eller ville ha trivdes bedre i større klasser.
- Det kan være vanskelig å integrere elever med spesielle behov i et lite miljø, dersom foreldre og lærere ikke jevnlig snakker med barna om at mennesker er forskjellige. Vår erfaring er at åpenhet er det viktigste overfor barn. Dersom barn får forklart hva som er utfordringene til disse barna med spesielle behov, er stort sett alltid barn veldig forståelsesfulle. Hemmeligholdes barns utfordringer, blir ofte klasseutfordringene mye større for disse barna. Barn sender raskt hvis noe ikke er A4, men med forklaringer blir de raskt mye mer forståelsesfulle.
- I små klasser er det ofte vanskeligere å finne "likesinnede"
- Det kan være en utfordring ved små klasser at enkelte elever ikke finner seg til rette, føler seg integrert og inkludert. Dette mener undertegnede ikke nødvendigvis har noe med klassestørrelsen å gjøre, men hvordan gruppen er sammensatt. Det vil være veldig individuelt og ikke en absolutt sannhet.
- I enkelte vanlige klasser også kan det være stor skjevfordeling mtp. kjønn, noe som kan gjøre det vanskeligere å skape gode vennskap. Dette er uavhengig av klassestørrelse.
- Elever med spesielle behov vil trolig slite mer med lang reisevei enn andre, og det vil kunne forekomme mer erting og mobbing på skolebussen.
- Skolehelsetjenesten er ikke tilgjengelig på begge skolene hver dag.

DET PEDAGOGISKE TILBUDET

Fordeler:

- Lærerne får bedre tid til hver elev.
- Muliggjør samarbeid på tvers av teamene i småskolen og mellomtrinnet.
- Elevene blir sett, og det er mer oversiktlig for voksne og elever, igjen større voksentetthet.
- Elever med spesielle behov blir lettere fanget opp.
- Overgangen mellom barnehage og skole oppleves tryggere for spesielt barn som er avhengig av struktur og forutsigbarhet.
- Mange barn med spesielle behov har det best i mindre klasser. Ved dagens ordning bidrar dette til at flere av disse barna kan følge klassen sin på lik linje som resten av klassen. Større klasser vil øke behovet for assistenter i klassene. Og ev. behovet for at barn må tas ut av normal klasseundervisning.
- I dag har skolene store og romslige klasserom, som gir muligheter for å dele inn i flere grupper, også innad i klasserommet.
- Flere barn med spesielle behov opplever mer utrygghet og når de må forholde seg til mange elever og lærere. Alt i fra hyppig endring av klasserom, ulike lærere, nye lukter, andre ansikter de er vant til å se. osv.
- Ved å ha to skoler blir ofte klassene såpass små, at det er overkommelig for én lærer og følge opp alle elevene selv, på en god måte. Selv om noen elever har ekstra utfordringer.
- Det vil ofte bli mindre støy i klassen, og elever med konsentrasjonsvansker har større sjanse for et roligere læringsmiljø, og får derfor enda bedre læringsutbytte.

Ulemper:

- Skolene i dag tildeles så knappe ressurser at det i framtiden vil være svært krevende for skolen å gi elevene et forsvarlig og godt nok tilbud, dersom ikke økonomien til skolene styrkes.
- Ved liten skole blir elevene skjermet, og ikke helt klare for den hverdagen som alle skal møte etter endt ungdomsskole. Men for barn med spesielle behov, kan en liten skole faktisk være det avgjørende for at disse barna kan møte den "store verden" senere, på lik linje som A4-barna.
- Ved dagens ordning hvor Noresund elevene bytter skole da de begynner i 8. klasse, er det for mange veldig positivt og sunt. Normalt sett ville vi ha ført dette punktet opp som en fordel, men for noen barn med spesielle behov vil et eventuelt skolebytte

føre til for mye forandring og utrygghet. For enkelte elever er det å kun skulle bytte klasserom, en stor "Amerika-reise".

- For barn med ekstra store utfordringer som f.eks. PUH inkl. multihandikap vil nok den beste løsningen være å samle disse barna på én og samme skole, ev. kjøpe tjenesten fra nærliggende kommuner. Alt utifra hvordan gjøre en best mulig løsning for barnet selv.
- Dersom barn ikke finner gode venner i klassen sin, eller sliter med andre sosiale utfordringer i skolehverdagen, kan dette føre til psykisk sykdom, fravær og frafall fra skolen.

LÆRERE OG ØVRIGE MEDARBEIDERE

Fordeler:

- Størrelsen på skolen gjør at det er større oversikt over hva som foregår blant barna.
- Alle lærerne kjenner elevene, og kan lettere støtte de ved behov. Dette gir også ekstra trygghet i for eksempel friminuttene.
- Dersom det gode samarbeidet som allerede har begynt mellom skolene fortsetter, vil lærerne i Krødsherad stå mer samlet, fagmiljøet oppleves større, og erfaringer kan deles. Dette igjen bidrar positivt for barn med spesielle behov.

Ulemper:

- Ved små skoler har ofte lærerne mindre kompetanse på ulike diagnoser. Læringsstigen kan være bratt og krevende og innimellom skape unødvendig samarbeidsutfordringer mellom hjem og skole.

LOKALSAMFUNNET

Fordeler:

- Begge tettstedene har en nærskole noe som gir større trygghet for barn med spesielle behov.

Ulemper:

- Barn som ikke deltar i de samme "vanlige" fritidsaktivitetene som "alle" andre, blir ikke nødvendigvis kjent med klassekameratene sine på den andre skolen før barna skal begynne i samme klasse på ungdomsskolen. Dette vil for mange bidra til mye utrygghet og frykt.

ANNET:

Fordeler:

- Elevene på begge skolene blir tryggere i nærmiljøet sitt

Ulemper:

- utfordringer med kostnader til drift og vedlikehold av to skoler, dersom ikke økonomien til skoledrift styrkes.
- Utrykningstiden til nødetatene eller lenger for Krøderen.
- Mer logistikk for instanser som barnevern, BUP, logoped og PPT når de må forholde seg til to forskjellige skoler.

Felles skole Noresund – fordeler og ulemper for barn med spesielle behov

ELEVER OG BARNEFAMILIER

Fordeler:

- Kan gi flere muligheter til å enklere kjenne seg sosialt inkludert.
- Når det samles flere barn med spesielle behov med atferdsvansker i samme klasse, kan det være lettere for disse barna og føle seg mer som en del av de andre.
- Elevene som takler å være i et større miljø enn i dag, vil lære seg å fungere bedre i et større samfunn.
- Overgangen til ungdomsskolen blir lettere, og "lik" for alle, ingen trenger å skifte skolebygning, noe som vil oppleves tryggere for flere barn med spesielle behov.
- De aller fleste barna vil få akseptabel reisetid til skolen, uansett hvor i bygda de bor.

- Kort vei til helsetjenester som tannlege, lege, fysioterapeuter, samt nødetater som ambulanse og brannvesen.
- For barn med ekstra store utfordringer som f.eks. PUH inkl. multihandikap vil nok få det best på en felles skole, spesielt dersom det er flere barn med samme utfordring. Alternativt kan det i noen tilfeller være lurt å kjøpe tjenesten fra nærliggende kommuner. Alt utifra hvordan gjøre en best mulig løsning for barnet det gjelder.

Ulemper:

- Større klasser bekymrer oss mer enn mindre klasser og drop-kull, da vi har erfaring med begge deler. I dag løser Noresund skole dette på en tilfredsstillende måte med blant annet aldersblandet undervisning (vi har ingen kjennskap til hvordan dette løses på Krøderen). Vi opplever at de såkalte drop-kullene har fått stort negativt fokus i denne skolesaken. Alle vi har snakket med som også har barn i drop-kullene er fornøyde. Med unntak av en elev for mange år siden, som var uheldig og komme i et drop-kull med bare andre av det motsatte kjønn. Den gang var det ikke vanlig å arbeide på tvers av klassene slik det gjøres i dag. Ser man på dette med de økonomiske brillene, er det forståelig at det er vesentlig dyrere med slike klasser.
- Vi er forundret over at det argumenteres med at store klasser er det beste for elevenes læringsmiljø og sosiale utvikling, da fagmiljøet og utdanningsforbundet ellers i landet argumenter for mindre klasser med nettopp de samme argumentene.
- Mange barn med spesielle behov vil få en mye mindre forutsigbar hverdag, med mange ulike inntrykk, noe som kan øke utryggheten til disse barna.
- Dersom barna ikke finner gode venner i klassen sin, eller sliter med andre sosiale utfordringer i skolehverdagen, kan dette føre til psykisk sykdom, fravær og frafall fra skolen.
- Mange flere lærere og elever å forholde seg til, kan bidra til å skape mer stress og utrygghet for barn med spesielle behov.

DET PEDAGOGISKE TILBUDET

Fordeler:

- Det vil være større sjanse til styrking av den sosialpedagogiske oppfølgingen med assistent- og miljøterapeutressurser til elever med spesielle behov på en større skole.
- Større sjanse for at elever med samme utfordringer/spesialpedagogiske behov går i samme klasse.

- Dersom lærerstaben ikke reduseres, vil det skape et bedre fagmiljø og bredere kompetanse blant pedagogene, noe som vil være positivt for barna.

Ulemper:

- Noen elever med spesielle behov vil få større utfordringer i henhold til læringsmiljø, ved å bli en del av en større klasse. Dette vil bidra til behov for flere assistenter inn i klassene, og behov for flere grupperom for å dele klassen opp i mindre grupper. Dette for å få elevene til å fungere på lik linje med klassekameratene.
- Dersom lærerstaben reduseres ved en eventuell sammenslåing, bidrar dette til dårligere fagmiljø enn det som er i dag, med tanke på at skolene seg i mellom i dag har fått til et godt samarbeid på tvers av skolene, med jevnlig samarbeidsmøter. Vi frykter at lærertettheten vil bli betydelig lavere, og elevgruppene for store ved en felles 1-10-skole. Dagens suksessskoler er blant annet et resultat av satsing på lærertetthet.
- Ved en skolesammenslåing vil drop-kullene komme dårligst ut, da lærertettheten vil bli mindre i disse klassene. Dersom klassestørrelsen er under 21 elever totalt, (fra 5.kl og oppover) vil ikke klassen ha rett på 2 lærere tilstede, slik de andre klassene vil få muligheten til. Ergo vil læreren få vesentlig mindre tid til å hjelpe hver enkelt elev.
- Dersom skoleklassene blir dobbelt så store som i dag, skaper det mer utfordringer for barn med spesielle behov når disse også må forholde seg til mange flere elever, også på tvers av klassene. For mange av disse barna blir inntrykkene for mange.
- Ved at klassestørrelsene økes betraktelig, vil dette kunne bidra til enda mer bråk og uro i timene, noe som gjør at enda flere av barn med spesielle behov må skjermes helt fra klassene sine. Flere barn har allerede i dag utfordringer med at klassestørrelsene er for store.
- Slik tegningene foreligger, vil alle elevene få mye mindre klasserom enn det de har i dag utifra antall kvm. pr elev. Det gir færre muligheter til å dele inn klassen i mindre grupper innad i klasserommet.
- Logistikken for foreldre med barn boende på Krøderen kan få økte logistikkproblemer med skole beliggende på Noresund. Det vil derfor være viktig med SFO-tilbud ved begge stedene.

LÆRERE OG ANDRE MEDARBEIDERE

Fordeler:

- Større mulighet med fler å spille på til atferdskorrigerings og mindre sårbarhet dersom eleven ikke kommer "overens" med læreren.

- Det vil gi bredere kompetanse i personalet, dvs. gi mulighet til enda bedre undervisning, dersom lærerstaben ikke reduseres.
- Større sjanser for at skolen får større kompetanse på ulike diagnoser og utfordringer hos barna.
- Et større fagmiljø blant lærerne vil kunne bidra til at Krødsherad blir et attraktivt sted for lærere å søke jobb.
- Skolehelsetjenesten vil være tilgjengelig for barna hver dag.

Ulemper:

- Dersom lærerstaben reduseres ved en eventuelle sammenslåing.
- Det vil bidra til mindre fleksibilitet. Og ikke minst økte utgiftene ved sykemeldinger blant lærerne, da det ikke lenger vil være mulig å midlertidig slå sammen 2 klasser og undervise begge klassene inne i et og samme klasserom.

LOKALSAMFUNNET

Fordeler:

- Hele Krødsherad vil stå sterkere og mer samlet på sikt.

Ulemper:

- Krøderen mister nærskolen sin.

ANNET

Fordeler:

- Nærhet til svømmehall, som også brukes aktivt av flere barn med spesielle behov.
- Nærhet til tannlege, lege, fysioterapeuter, kommunepsykolog, og nødetater som ambulanse og brannvesen. Det å vite at sykebil holder til kun 2 minutter unna av skolen, er spesielt betryggende for oss foreldre som f.eks har barn med epilepsi diagnoser. I verste tilfeller f.eks. anfall i basseng, kan dette være avgjørende mellom liv og død.
- Enklere for instanser som barnevern, BUP, logoped og PPT når de kun trenger å forholde seg til én skole.

Ulemper:

-

GENERELLE TANKER

- Viktig med mange nok grupperom i tilknytning til de ulike klasserommene. Slik at barn med spesielle behov som ikke bestandig kan følge ordinær undervisning, likevel kan føle at de er en del av klassen sin.
- De siste årene har flere skoler rapportert om økte timer til spesialundervisning i klasser, samtidig som at klassestørrelsene har blitt større. Ønsker vi å gå motstrøms?
- Dersom klasserommene blir vesentlig mindre enn i dag, med tanke på antall kvm. plass pr elev, vil dette kunne oppleves som er uro. Mange barn med spesielle behov er vare for støy og uro, og konsentrasjonsproblemene vil økes betydelig.
- Barna i 1-4. klasse trenger store klasserom som kan bidra til muligheter for lek, i tillegg til ordinær undervisning. Mange barn med spesielle behov er ofte senere utviklet sosialt, og lek er derfor svært viktig for disse barna.
- Dersom barn kjenner på sosiale utfordringer i skolehverdagen, kan dette føre til psykisk sykdom, fravær og frafall fra skolen. Dette føler vi er ekstra relevant for barn med spesielle behov. Det er helt umulig å finne en løsning som passer for alle. Noen barn trenger større miljø, flere folk å "spille" på, andre trenger mindre klasser, og færre folk rundt seg. Et kompromiss for dette tenker vi ville vært å bygge enda større skole enn det som foreløpig er skissert, beliggende på Noresund. Slik at klassene har mulighet til å deles i A og B klasser, i hvert fall i basisfagene.
- Utdanningsdirektoratet skriver "*så langt det lar seg gjøre skal barn med spesielle behov følge klassen og ha «fag» i løpet av skoledagen som alle andre. De skal føle seg inkludert, være en del av klasse- og skolemiljøet. De skal integreres så godt det lar seg gjøre, men også ha mulighet for å trekke seg unna, skjermes, og gjøre andre oppgaver der dette er mest hensiktsmessig*". Korte avstander og godt samarbeid og god tilrettelegging på tvers av skole og helsesektoren er viktig. Der er vi heldig som har alt i kort avstand på Noresund.

Skrevet av Steinar Bjerkerud og Inger Marie Aasen Bjerkerud